

**Sayın Merkez Bankası Başkanımız,
Sayın Başkan,
Meclisimizin Değerli Üyeleri,
Meclisimizin Saygıdeğer Onur Üyeleri,
Değerli Misafirler ve
Kıymetli Medya Mensupları,**

Eylül ayı meclis toplantımızda güncel gelişmeler ve meclis gündemimiz ile ilgili görüşlerimi sizlerle paylaşmadan önce, hepinizi şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Bu ay kıymetli büyüklerimizi ve dostlarımızı ebediyete uğurlamanın hüznünü yaşıyoruz. İstanbul Sanayi Odası eski Meclis Başkan Vekilimiz, sendikacılık konusunda ülkemize büyük katkıları olan Refik Baydur Hakk'ın Rahmetine kavuştu. Meclisimizin eski üyelerinden değerli sanayicilerimiz Ahmet Binbir ve Bahri Ersöz de geçtiğimiz ay içinde aramızdan ayrıldılar. Ebediyete uğurladığımız değerli büyüklerimize Allah'tan rahmet, kederli ailelerine, sanayi camiamıza sabır ve başsağlığı dileklerimizi iletiyoruz.

Bu vesileyle 1981-1987 yılları arasında odamızda Meclis Üyeliği yapan Sevgili Babam Mecit Bahçivan'ın cenaze törenine katılarak şahsımı ve ailemi yalnız bırakmayan siz değerli dostlarımız başta olmak üzere, acımızı paylaşan herkese buradan da bir kez daha teşekkür etmek istiyorum.

Değerli Meclis Üyeleri,

Bugün çok özel bir konuğumuz var. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı Sayın Murat Çetinkaya, “Üretimi ve Reel Kesimi Destekleyen Bir Finans Vizyonunun, Yeni Ekonomi Hikâyesi ve Sanayimiz Açısından Önemi” konulu bu ayki meclis toplantımıza başkan yardımcılarınız, banka meclis üyeleriniz ve değerli çalışma arkadaşlarınızla birlikte katılarak bizleri mutlu ettiniz. Katılımınız nedeniyle teşekkür ediyor, hoş geldiniz diyorum.

Geçtiğimiz Nisan ayında göreve gelmenizin, hemen ardından kısa süre içinde hem ekonomimiz, hem de Merkez Bankamız zorlu sınavlarla karşı karşıya kaldı. En önemli sınav, hiç şüphe yok ki 15 Temmuz hain darbe girişiminin ardından yaşandı. Huzurumuzu ve refahımızı hedef alan bu alçak girişim karşısında, ülkemizde ekonomik istikrarın sürdüğünü bütün dünyaya göstermek ve piyasalarda bir panik havası oluşmasını engellemek gerçekten çok önemliydi.

Bu sınavın başarılı bir şekilde geçilmesinde Hükümetimizle birlikte en önemli paya sahip olan Merkez Bankamızın Başkanı Sayın Murat Çetinkaya’yı ve ekibini tebrik ettiğimi burada özellikle ifade etmek istiyorum.

Bu çerçevede reel sektöre verdiği önemi kısa sürede ortaya koyan Sayın Çetinkaya, ülkemiz için her koşulda iş, aş ve istihdam yaratan ve bu özellikleriyle reel sektörün en güçlü temsilcileri olan sanayicilere yönelik ilk hitabı için İstanbul Sanayi Odamızı tercih etti. Bu toplantımızın Sayın Çetinkaya’nın göreve başlamasının ardından reel kesimle ilk

büyük ve doğrudan buluşması olarak özel bir anlam ve önem taşıdığını da burada özellikle vurgulamak istiyorum. Bugün bu önemli buluşmaya ev sahipliği yapmaktan da kıvanç duyuyoruz.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı Sayın Murat Çetinkaya'nın düşüncelerini, hem güncel konular çerçevesinde kamuoyu; ve hem de biz sanayiciler büyük bir ilgi ve heyecanla dinleyeceğiz.

Sayın Başkan ve Değerli Meclis Üyeleri,

Ana gündem maddemizle ilgili düşüncelerimi açıklamadan önce, güncel bir gelişmeye kısaca değinmek istiyorum.

Bildiğiniz gibi geçtiğimiz Cuma günü kredi derecelendirme kuruluşu Moody's ülkemizin uzun vadeli kredi notunu bir kademe indirdi.

S&P ve ardından Moody's'in Türkiye'nin kredi notuna yönelik objektif kriterlere dayanmayan, rasyonalitesi olmayan, makroekonomik gerçeklerimizle bağdaşmayan son kararları, bu kuruluşların itibarlarını yıpratmıştır.

Türkiye kararlılıkla yoluna devam edecektir. Hükümetimiz yapısal reformları gerçekleştirme konusunda tereddüte düşmeyecektir. Bu çerçevede Merkez Bankamız'ın ve ekonomi yönetimimizin alacağı önlemler ile kredi notu indiriminin olumsuz etkilerini sınırlayacağına yürekten inanıyoruz.

Sayın Başkan, Değerli Meclis Üyeleri ve Kıymetli Konuklar,

Üretim hayatımız ve reel kesim için son yıllarda dikkat çektiğimiz ve üzerinde durduğumuz, ülkemizin yeni finans vizyonunun bugün burada, Türkiye'nin en büyük ve en güçlü sanayi odasının çatısı altında ele alınacak olması biz sanayiciler için büyük bir öneme sahip.

Siz değerli Meclis Üyelerimizin de kıymetli görüş ve önerileriyle bu toplantımıza zenginlik katacağına yürekten inanıyorum.

Dünyanın içinden geçtiği sosyal ve ekonomik süreci daha iyi anlayabilmek için; her şeyden önce 2008'de yaşanan ve bütün dünyayı etkileyen ekonomik krizin temel nedenlerine inmeliyiz. Şöyle bir hafızalarımızı tazeleyecek olursak, temel sorun; Bazı finans kuruluşlarının asli işlevleri olan tasarrufların yatırıma dönüşmesini sağlamayı unutarak, üretim dünyasından uzaklaşmasıydı.

Son küresel krize giden süreçte, finans dünyasıyla reel ekonomi arasındaki mesafe açılırken, finans dünyası; uluslararası para ve sermaye piyasalarında kısa vadeli kazançlar sağlamaya yönelmişti.

Fazla söze gerek yok. Malumunuz, bu yanlışın bedeli herkes için ağır oldu. Bu süreçte özellikle üretim ekonomisini ihmal ederek sanal bir refah yaşayan ülkeler ciddi kayıplar yaşadı. Öte yandan, üretimden kopuk bir ekonominin mutluluk getirmediği bir kez daha ortaya çıktı.

Küresel krizin nedenlerine dair bu teşhisleri koymak kısa sürede mümkün oldu. Ancak, sıra tedavi aşamasına gelince, bugün dahi aşılamayan zorluklarla karşılaşyoruz. Öyle ki o günden bugüne kadar, bu yapısal sorunların çözülememesi nedeniyle küresel ekonomide arzu edilen canlanma bir türlü sağlanamıyor.

2016'nın son çeyreğine yaklaşırken küresel ekonomik büyüme oldukça zayıf seyrediyor. Artan belirsizlik ve riskler güçlü bir toparlanma yönünde umut vermiyor. Jeopolitik ve siyasi riskler belirsizliği artırırken, zayıf ticaret hacmi, yüksek borçluluk oranları, artan finansal kırılganlıklar ve verimlilik artışlarının yavaş olması küresel büyümeyi baskılamakta.

Esas sorunun para politikalarıyla çözülemeyecek kadar yapısal olduğu artık herkesin kabul ettiği bir gerçek. Bugüne kadar kurtarıcı olarak görülen merkez bankalarının aldıkları tedbirler maalesef küresel ekonomiyi düzleşmeye çıkartmakta yeterli olmuyor. Bu süreçte Avrupa, İngiltere ve Japonya merkez bankaları genişlemeci politikalar uygulamaya devam ederken, FED ise faiz artırımını geciktirerek düşük faiz ortamına katkı sağlamaktadır.

Dünyada sürmekte olan düşük ve negatif faiz ortamı, varlık fiyatlarında aşırı artışlara yol açarken, özellikle gelişmekte olan ekonomilere yüksek borçluluk oranları ve kur kırılganlığı şeklinde yansıyor. Tüm bu gelişmeler neticesinde para politikalarının etkinliği sorgulanıyor. Sonuç olarak merkez bankalarının yaptığı hamleler sınıra dayandı.

Böylece, tüm dünyada para politikalarının dışındaki ekonomik araçlara ağırlık verilmesi ve özellikle yapısal reformların daha etkin bir şekilde hayata geçirilmesi gerektiği düşüncesi öne çıkıyor.

Bu bağlamda tek çözüm, bizim de uzun zamandır ısrarla dile getirdiğimiz üretim ekonomisine dayalı bir yaklaşımın yeniden ön plana çıkması olarak görülüyor. Üretim ekonomisine hak ettiği yeri yeniden kazandırmak için birinci koşul, finans ayağının sağlam olmasıdır. Küresel boyutta baktığımızda bütün çabalara rağmen finans dünyasıyla reel sektör arasında üretimi destekleyecek yakınlaşma maalesef kurulabilmiş değil. İşte bu açıdan şu anda yapmakta olduğumuz bu toplantı çok önemli bir ihtiyaca cevap veriyor.

Sayın Başkan ve Değerli Meclis Üyeleri,

Ülkemize baktığımızda, dünyanın zorluklarla boğuştuğu bu dönemde gelecek vaat eden nadir ülkelerin başında Türkiye geliyor. Ama rehavete kapılmamalıyız: Güçlü ve sürdürülebilir bir ekonomik performans sergileyebilmek için daha dengeli ve kaliteli bir büyümeye dönüşümün yollarını mutlaka bulmalıyız.

Yılın ilk yarısında yüzde 4'e yakın bir büyüme gösteren Türkiye ekonomisinin, üçüncü çeyrekte bir ivme kaybı yaşamış olsa da, yılı yüzde 3'ün üzerinde bir büyümeyle kapatma ihtimali oldukça yüksek. Uzun bir yaz ve tatil döneminin ardından, sanayide çarkların daha hızlı dönmeye başladığı bir döneme girdik. Eylül'ün ikinci yarısından itibaren sanayi üretiminin öncü göstergelerinde olumlu bir gidişatın izlerini görüyoruz. Reel

sektörün yüksek moralinin, özellikle dördüncü çeyrekteki rakamlarda kendini göstermesini bekliyoruz.

Hepsinden önemlisi, büyümeye yine en büyük desteği imalat sanayi veriyor. Dolayısıyla, üretim odaklı yeni ekonomi hikâyemizde; üzerine titrememiz gereken sektör de sanayimiz olmalıdır.

Ülke olarak ekonomik büyümemizi sürdürebilmemiz için, özel sektör yatırım finansmanına uygun maliyetle erişebilmelidir. Güncel bir çalışmamızın sonuçlarını bu vesileyle bir kez daha sizlerle paylaşmakta yarar görüyorum.

İSO 500 ve İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu çalışmalarımızın sonuçları, 2015 yılında da sanayicilerimizin faaliyet kârlarının önemli bir bölümünü finansman maliyetlerinin alıp götürdüğünü gösteriyor. Rakamlarla ifade edecek olursam; İSO 500 kuruluşlarının finansman giderleri 2015 yılında bir önceki yıla göre yüzde 75 oranında artarak 28 milyar TL'ye yükselmiştir. Sanayi sektörü geçtiğimiz yıl faaliyet karının yaklaşık yüzde 63,5'ini finansmana harcamıştır. Bu durum biz sanayiciler açısından asla sürdürülebilir değildir.

Az önce de belirttiğim gibi, finans dünyasının reel ekonomiden uzaklaşmış olması dünya ekonomilerinin devam eden bir sorundur. Ülkemizde de finans kesimi ile reel sektörün aynı gemide olduklarını unutmamamız gerekiyor. Çünkü finans dünyasının sağlıklı ve istikrarlı seyri, reel sektöre de olumlu yansır.

Merkez Bankamızın son dönemdeki temkinli ve istikrarlı faiz indirim politikası, üretim ekonomisine geçişin desteklenmesi açısından teşvik edici bir boyuta sahip. Burada reel ekonomi açısından çok önemli bir hususa dikkat çekecek olursam; tüm bankaların da piyasa dengelerini gözeten bir hassasiyetle yapılan bu indirimleri takip ederek faiz oranlarını düşürmelerini bekliyoruz.

Öyle ki, Merkez Bankası'nın faizleri düşürmesine rağmen kredi hacminin artmaması düşündürücüdür. İşin özü şu: Bankalarımız kredi vermekte çekimser davranınca haliyle krediler de zayıf seyrediyor.

Merkez Bankamızın faiz indirimine değinmişken; zorunlu karşılık oranlarındaki indirimler de ekonomik aktörlerin borçlanma maliyetlerini düşürerek ekonomik aktiviteyi olumlu etkilemektedir. Bu indirimler bankaların kredi olarak açabileceği likidite miktarının artmasına yardımcı olurken, sanayi kuruluşlarının da bu olanaktan azami ölçüde faydalanmasına imkân sağlanması en büyük dileğimizdir.

İşte bu noktada önemli bir uyarıda bulunmak istiyorum. İş ve sanayi dünyamız 15 Temmuz'dan beri ekonomimize ve Hükümetimize destek olmak konusunda duyarlılık göstererek, sorumlu davranarak elini taşın altına koymuştur. Bütün aktörler bu hassasiyeti gösterirken finans kesimi de aynı duyarlılığı göstermelidir.

Sayın Merkez Bankası Başkanımız,

Üretim odaklı yeni ekonomi hikâyemizin hayata geçirilmesi için yapısal reformlar büyük bir önem taşıyor. Bu bağlamda “yeni dönemde yapısal konularda daha aktif ve çözüm odaklı bir kurum olmayı amaçlıyoruz”; şeklindeki sözlerinizi memnuniyetle karşılıyoruz.

Yapısal reformlar içinde ilk defa İstanbul Sanayi Odası'nın gündeme getirdiği yeni nesil Kalkınma Bankacılığı konusunda Hükümetimiz tarafından son dönemde atılan adımlar bizlere heyecan veriyor. Kalkınma Bankacılığı konusunda yeni arayışlar konuşulurken, bu konuda Merkez Bankamız da önemli bir rol oynayabilir. Önümüzde iyi bir örnek var: Eximbank.

İhracatı desteklemek için Merkez Bankası ile Eximbank arasında re-finansman ilişkisi son yıllarda başarı ile uygulanmaktadır. Merkez Bankası, Eximbank aracılığıyla reeskont kredilerine yönelik kaynak sağlıyor. Son dönemde büyük takdirle söz ettiğimiz Eximbank'ın başarılı uygulamalarının arkasında Merkez Bankası'nın da desteği olduğunu biliyoruz.

Benzer bir model izlenerek, Merkez Bankası'nın Kalkınma Bankası'nın uzun vadeli kredilerine de re-finansman sağlaması, sanayi için büyük katkı sağlayacaktır. Bunun örnekleri dünyada var. Kore'de merkez bankasının kalkınma bankasını tahvil alımı yoluyla desteklediğini görüyoruz. Aynısı neden bizde de olmasın?

Bir yapısal sorunumuz da řu: Bankacılık sistemimiz maalesef uzun vadeli fon yaratamıyor. Sistemin uzun vadeli fon yaratabilmesi için mutlaka ve mutlaka bir çalışma yapılması gerekiyor.

Örneęin, bankalar 5-10 yıl vadeli tahvil ihracına teşvik edilmelidir. Son zamanlarda uygulama başarısını takdirle izlediğimiz BES birikimleri başta olmak üzere uzun vadeli kurumsal tasarruflar, bu tahvillere yatırım yapmalıdır. Bankalar da uzun vadeli tahvil ihracı ile elde ettiği kaynakları, sanayinin uzun vadeli finansman ihtiyaçlarının karşılanmasında kullanmalıdır. Bu mekanizmanın özendirilmesi için vergi ve karşılıklar gibi unsurlar da etkin şekilde uygulanmalıdır.

Sanayimizin kaynak ihtiyacına dair bir başka husus da; Merkez Bankamızın para politikası araçlarının dozunu ayarlarken üretim ekonomisini destekleyecek boyutu da göz önünde bulundurmasıdır. Son dönemde yapılan gerek faiz ve zorunlu karşılık indirimleri, gerekse krediler ve kredi kartlarına yönelik düzenlemeler, tüketici kredilerini desteklerken ticari kredileri aynı şekilde desteklemiyor.

Oysa tüketimin yanı sıra üretimin ve yatırımların önünü açacak şekilde reel sektöre kaynak aktarılması ekonomimizin canlandırılması için elzemdir. Bu konuda inovatif çözümler üretmemiz lazım. Para politikası araçlarında düz bir bakış açısı yerine, üretimi ödüllendirici seçici bir bakış açısına sahip olabilmeliyiz. Örneęin üretime dönük bir krediye uygulanacak karşılık oranlarının bir katsayıyla ödüllendirilmesi düşünülebilir.

Sayın Başkan, Değerli Meclis Üyeleri ve Kıymetli Konuklar,

Merkez Bankamızın birincil görevi olan fiyat istikrarının korunması, biz sanayiciler için önümüzü görebilmemiz bakımından büyük bir önem taşımaktadır. Ülkemizde Merkez Bankası'nın büyümeyi destekleyici politikalarını yürütürken enflasyon görünümünü bozmamaya özen göstermesi takdire şayandır.

Yeri gelmişken, Merkez Bankamızın fiyat istikrarı dışındaki diğer asli amacı olan finansal istikrarın reel kesim için taşıdığı öneminin de altını çizmek istiyorum. Etkin çalışan bir finansal sistem, kaynakların yatırıma yönelmesine aracı olurken, risklerin dengeli dağılımını sağlamakta ve ekonominin şoklara karşı duyarlılığını azaltmaktadır. Aksi takdirde, finansal krizler ile birlikte reel kesim de sekteye uğramakta, zarar görmekte, yatırım ve istihdam oluşturma potansiyelini kullanamamaktadır.

Merkez Bankamızın son dönemde üzerinde durduğu bir konu da iletişim politikasıdır. Dünya ekonomisinde öngörülebilirliğin çok sınırlı olduğu bir dönemde, özellikle reel sektörün önünü görebildiği bir ortamı yaratmanın çok önemli olduğunu düşünüyoruz. Bu noktada Merkez Bankamızın iletişim politikasını güçlendirmeye yönelik adımları mutluluk vermektedir. Sayın Başkan'ım, bu toplantıya katılımınızı Merkez Bankamız ile reel sektör arasındaki etkileşimin güçlenmesi açısından da somut bir adım olarak görüyoruz.

İmalat sanayinin geleceği açısından kurumlarımız arasında sürdürülebilir bir diyalog her zaman var olmalıdır. Bu

anlayıştan hareketle İSO ve Merkez Bankamız belli aralıklarla bir araya gelecek çalışma grupları oluşturmalarıdır. Bu diyalog zemini, görüş alışverişinin ötesine taşınmalı; iki kurumun sahip olduğu sağlıklı ve zengin veri tabanlarını değerlendirerek yapısal ve sektörel reform önerileri geliştirmelidir. Böyle bir çalışmanın birçok ülkeye örnek olacağına da inanıyorum.

Sayın Başkan, Meclisimizin Değerli Üyeleri, Kıymetli Onur Üyelerimiz ve Değerli Medya Mensupları,

Sözlerimi burada noktalarken; Değerli Misafirimiz Sayın Murat Çetinkaya'ya ve değerli çalışma arkadaşlarına tekrar hoş geldiniz diyor, hepinizi, şahsım ve yönetim kurulumuz adına bir kere daha saygı ve sevgiyle selamlıyorum.